

Каталог - 2018

**ХАРКІВСЬКИЙ
ОСІННІЙ МАРАФОН
ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. Сковороди
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А. С. МАКАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НАПН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПСИХОЛОГІВ ХАРКОВА
МІЖРЕГІОНАЛЬНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ СИМВОЛДРАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВОСТЯМИ РОЗВИТКУ «ЛАДО»

*З нагоди 110-річного ювілею Л.І. Божович (1908-1981),
115-ї річниці з дня народження П.І. Зінченка (1903-1969)
та О.М. Леонтьєва (1903-1979)*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Каталог психотехнологій; тези доповідей)

27 жовтня 2018 року

Харків – 2018

УДК 159.9.07
ББК 88

Рецензенти:

Кузнєцов Марат Амірович, доктор психологічних наук, професор кафедри практичної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Панок Віталій Григорович, психологічних наук, професор, директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи

Романовський Олександр Георгійович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного технічного університету «ХПІ»

*Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди,
протокол № 7 від 25.10.2018 року*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 27 жовтня 2018 р., ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків: Діса плюс, 2018. 304 с.

ISBN 978-617-7645-34-3

У збірнику представлено матеріали науково-практичної конференції «**ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ**», метою якої було висвітлення в рамках профорієнтації та просвітництва новітніх розробок у галузі психотехнологій, представлених на теренах України.

Перша частина збірника містить **Каталог психотехнологій** новітніх авторських розробок розвивальних, психокорекційних, діагностичних, тренінгових програм, методик, технік тощо, інформація про які подана у вигляді анотацій.

У другій частині розміщено тези доповідей, які містять результати науково-практичних розробок учасників конференції.

Матеріали конференції віддзеркалюють результати сучасних досліджень у галузях теоретичної та прикладної психології.

Для науковців, викладачів, аспірантів та магістрантів, студентів гуманітарних спеціальностей, практичних психологів, вихователів, соціальних та медичних працівників.

Матеріали друкуються в авторському варіанті з правками редакції.

ISBN 978-617-7645-34-3

УДК 159.9.07
ББК 88

© ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2018

© Колектив авторів, 2018

© Сльчанінова Т.М. (оформлення, Ψ-емблема), 2018

© Фоменко К.І. (обкладинка), 2018

ЗМІСТ

Частина 1. КАТАЛОГ ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

Аркатова О.С. Мсихологічна програма формування життєвих стратегій підлітків «Моє майбутнє».....	13
Балинська М.В. Комплекс психологічних технік та вправ з профілактики емоційного вигорання та формування здоров'язберігаючої компетенції.....	15
Бацилєва О.В., Астахов В.М., Пузь І.В. Комплексна програма психологічного супроводу вагітних.....	16
Березка С.В. Програма «Психокорекція поведінкових розладів дітей дошкільного віку з порушенням інтелектуального розвитку засобами арт-терапії».....	20
Большакова А.М. Психологічна трансформаційна гра з елементами тренінгу «Закони Всесвіту».....	21
Вдовіченко О.В. Тест суб'єктивної оцінки ситуацій як невизначених/небезпечних ...	21
Гордиенко-Митрофанова І.В., Кобзева Ю.А. Концепція створення техніки терапевтичного юмора.....	22
Гордиенко-Митрофанова І.В., Кобзева Ю.А., Зуєв І.А., Силина А.П. Опитувальник ігрової компетентності.....	23
Дворніченко Л.Л. Технологія самостійної роботи з курсу «Основи психологічного консультування».....	24
Дворовенко І. В. Комплекс корекційно-розвивальних вправ для індивідуальних занять з учнями 6-8 років із затримкою психічного розвитку в умовах інклюзивного навчання.....	25
Дюченко В.В. Система психологічних тренінгів з формування та розвитку стресостійкості у працівників поліції на етапі фахової підготовки	26
Жданюк Л.О., Лукова С.В. Тренінговий курс «Психологічна готовність вчителів перших класів закладів освіти до впровадження Концепції «Нової української школи».....	27
Жукова Л.В., Трушик О.В. Скринінгова методика діагностики сумісної уваги у дітей раннього віку.....	29
Зарудська Т.А. «Чарівна Пісочна країна» (розвивальна програма з використанням педагогічної пісочниці).....	30
Касумова О.С. Авторська Арт-терапевтична техніка яка служить засобом вільного самовираження і самопізнання.....	33
Крамченкова В.О. Методика «Дослідження соціально-психологічних установок щодо паління».....	34
Крамченкова В.О. Методика «Паління як заміщення психологічного голоду»	35
Крамченкова В.О. методика психодіагностики впливу паління на сімейне функціонування	36
Кузнецов О.І. Опитувальник духовних цінностей особистості	36
Лисечко М.В. Структурно-процесуальна модель формування рольової компетентності студентів	39
Ломакін Г.І. Система психологічного супроводу комбатантів з метою подолання та запобігання загостренню кризи середнього віку	40
Лукова С.В. Корекційно-розвивальна програма для підлітків «У світі власного Я» ...	47
Лукова С.В. Тренінг взаємодії в родинному колі.....	49

згідно зі шкалою Лайкерта: «зовсім не вірно», «не вірно», «не можу визначитись», «вірно», «повністю вірно». Досліджуванам пропонувалася наступна *інструкція*: «Шановний респонденте, оцініть, будь ласка, в балах від 1 до 5, наскільки Ви вважаєте дані висловлювання вірними по відношенню до самого себе. При оцінці використовуйте наступну шкалу: «зовсім не вірно 1 2 3 4 5 повністю вірно».

Надійність опитувальника перевірялась через розрахунок статистики альфа Кронбаха для шкали, що включає всі 10 пунктів. Величина альфа Кронбаха для шкали із 10 запитань склала 0,793, що є вищою за мінімально припустиму величину, яка становить 0,7.

Ретестова надійність опитувальника. Ре-тест здійснювався на вибірці у 100 респондентів з інтервалом в 1 місяць. Кореляція між результатом першого та повторного тестування становила $r=0,862$, що свідчить про високу ре тестову надійність опитувальника.

Побудова нормативної шкали. У таблиці 2.2 подано результати описової статистики «Суб'єктивна оцінка ситуації як невизначеної та небезпечної». Граничні значення для шкали становлять 25-39 балів.

КОНЦЕПЦИЯ СОЗДАНИЯ ТЕХНИКИ ТЕРАПЕВТИЧЕСКОГО ЮМОРА КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ ТЕХНІКИ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ГУМОРУ CONCEPT OF THE DEVELOPMENT OF THE THERAPEUTIC HUMOR TECHNIQUE

© Гордиенко-Митрофанова И. В., Кобзева Ю. А., г. Харьков

Концептуальной основой создания техники терапевтического юмора, направленной на гармонизацию детско-родительских отношений с детьми старшего дошкольного возраста с негативными психическими состояниями и их родителями, являются следующие основные методы, принципы, техники и положения:

- метод «позитивной реинтерпретации», в фокусе внимания которого находятся, во-первых, осознание родителями «позитивных» аспектов нарушений, а именно, способностей ребенка реагировать на определенные ситуации и конфликты симптоматическим поведением; во-вторых, прямое вовлечение родителей в процесс изменения поведения ребенка с целью помочь ребенку перейти от болезненных форм общения с самим собой и с миром к здоровым, адаптивным;

- игра Поллианны «Просто радуйся!», описанная в романе Э. Портер «Поллианна» и адаптированная для детей с негативными психическими состояниями; цель игры – понизить уровень эмоциональных страданий ребенка и усилить ощущение благополучия через воспитание позитивного отношения к жизни; архетипический литературный образ девочки Поллианны лежит в основе психологического феномена принципа Поллианны;

- техника «профилактика юмористических недоразумений»,

направленная на формирование у родителей умения чувствовать ребенка на основе воспроизведения собственных детских воспоминаний, связанных с травмирующими юмористическими недоразумениями;

- совместная читательская деятельность членов семьи; совместное чтение и обсуждение детской юмористической литературы способствует сближению родителей и детей, укреплению доверия и дружелюбия;
- психотерапия ребенка осуществляется через психотерапию родителей.

Общая цель техники терапевтического юмора – помочь ребенку справиться со своим симптоматическим поведением посредством прямого вовлечения родителей в процесс изменения поведения ребенка.

ОПИТУВАЛЬНИК ІГРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОПРОСНИК ИГРОВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ «LUDIC COMPETENCE»

© Гордиенко-Митрофанова И. В., Кобзева Ю. А.,
Зувев И. А., Силина А.П., г. Харьков

Игровая компетентность определяется авторами как система внутренних ресурсов, к которой обращается человек с целью наилучшего уравнивания своей индивидуальности с внешними условиями социального окружения на основе положительных эмоций – интереса и радости.

Опросник предназначен для диагностики игровой компетентности и дает возможность оценить степень выраженности у испытуемых семи выделенных и описанных способностей (название шкал соответствует способностям): 1) «**СЕНЗИТИВНОСТЬ**» – способность к восприятию, идентификации, пониманию, управлению внешними ресурсами (по возможности) и внутренними условиями ситуации (чувствами, мыслями, действиями субъектов взаимодействия и своими собственными) с целью нахождения и принятия эффективных решений; 2) «**ЮМОР**» – способность понимать и использовать здоровый юмор (аффилиативный и самоутверждающий) для получения эмоционального удовольствия и самоактуализации, приятной социальной коммуникации и влияния, совладания с неприятностями; способность адекватно реагировать на нездоровый юмор (агрессивный и самоуничижительный) другого с учетом социально приемлемых норм; 3) «**ЛЕГКОСТЬ**» – способность дистанцироваться от ситуации в состоянии внутренней свободы и принять любой исход как потенциально эффективный, абстрагируясь от надежд и ожиданий, и при этом быстро корректировать свое поведение соответственно меняющимся обстоятельствам; 4) «**ВООБРАЖЕНИЕ**» – универсальная человеческая способность к спонтанному возникновению или преднамеренному построению в сознании образов действительности и манипулированию ими; 5) «**ФЛИРТ**» – способность привлечь внимание и